

O D L U K E

A) Odluke domaćih sudova i drugih organa

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. V-Sl-2435/76-2
od 4.IV 1977.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Zdenko Antić, prof.dr Branko Jakaša

Prijevoz stvari morem - Ulaganje protesta - Propuštanje ulaganja protesta na vrijeme ne prekludira primaoca da postavi brodaru zahtjev za naknadu štete - Kada protest nije na vrijeme podnesen, tužitelj mora dokazati štetu za koju tvrdi da je nastala tijekom prijevoza brodom - Inače, kada je protest na vrijeme podnesen, pretpostavlja se da je šteta nastala kako je u protestu navedeno, i tu pretpostavku mora oboriti brodar - Ne može se smatrati da je tužitelj, koji nije na vrijeme uložio protest, dokazao da je šteta koju utužuje nastala za vrijeme prijevoza brodom, ako je šteta, tri mjeseca nakon što je teret iskrčan iz broda, utvrđena u mjestu u kojemu teret nije bio iskrčan iz broda

Tužitelj je pravni sljednik primaoca tereta (osiguratelj, koji je primaocu tereta podmirio USA \$ 542,30 na ime naknade štete navodno nastale na jednom dijelu prevezenog tereta tijekom transporta brodom). Od ukupno preuzetih 600 vreća pamučnih plahta, koje su izvana sve izgledale neoštećene, naknadnim pregledom koji je izvršen tek u skladištu krajnjeg korisnika prijevoza 12.III 1975, tj. znatno poslije predaje robe od strane brodara skladištu (9.II 1975), te iskladištenja i otpreme željezničkim vagonima iz Rijeke u Ljubljanu 3.III 1975, tek poslije otvaranja svih vreća (18.V 1975) ustanovljeno je da je u 6 bala bilo 374 komada pljesnivih i trulih plahta. Tužitelj sam ističe da u pogledu tih 374 komada plahta, primalac tereta, tj. njegov pravni prednik, nije podnio tuženom brodaru protest. Smatra da se tu radi o skrivenim manama robe i da zbog toga nije relevantno što primalac nakon primitka robe od brodara nije podnio protest brodaru. Tvrdi da je do štete na robu došlo za vrijeme transporta robe brodom u razdoblju od ukrcaja tereta u brod 30.XI 1974. do iskrcaja tereta iz broda 9.II 1975. godine.

Medjutim, pošto nije potpuno siguran da li je do oštećenja plahta došlo na brodu ili pak za vrijeme dok je

roba ležala u skladištu, tj. od 9.II 1975. do 3.III 1975, tužitelj je istu pozvao na **miješanje** u spor na njegovoj tj. aktivnoj strani, ali se ista nije umiješala u spor.

Tuženi brodar protivi se tužbenom zahtjevu i predlaže da se tužbeni zahtjev odbije. Tvrdi da je robu predao primaocu u neoštećenom stanju, u kakvom je istu primio od pošiljaoca.

Prvostepeni sud je nakon izvedenih dokaza i provedene rasprave donio presudu kojom je odbio tužbeni zahtjev za spomenuti sporni iznos, ali s obrazloženjem da tužbeni zahtjev nije osnovan iz razloga što smatra utvrdjenim da od strane primaoca tereta brodaru, tj. tuženom, nije bio podnesen uredan pismeni prigovor (protest), kako je to predviđeno odredbom člana 71. Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova (Službeni list SFRJ, br.25/59 i 20/69).

Pravodobnom žalbom tužitelj pobija prvostepenu presudu u dijelu u kojem je odbijen s tužbenim zahtjevom, zbog svih žalbenih razloga navedenih u članu 342. ZPP i predlaže da se ista preinači i tužbeni zahtjev usvoji. U žalbi ističe da je pobijana presuda donesena na temelju pogrešne primjene materijalnog prava zato što pogrešno tumači odredbu člana 71. ZUIPB-a. Žalitelj smatra da iz već spisu priloženih isprava proizlazi osnovanost tužbenog zahtjeva. Podredno, žalitelj napominje, da se saslušanjem svjedoka, članova komisije, što su dana 18.V 1975. izvršili pregled robe i potpisali zapisnik o ustanovljenoj šteti, može ustanoviti činjenica da su plahte strunule tijekom prijevoza brodom, a ne u skladištu.

Tuženi je podnio odgovor na tužiteljevu žalbu i predložio da se žalba odbije. Ne stavlja zahtjev za naknadu troškova odgovora na žalbu.

Drugostepeni sud je, ispitujući presudu u granicama navedenim u članu 353. ZPP-a, našao da žalba tužitelja nije osnovana iz slijedećih razloga:

Prema odredbi stava 1, člana 71. Zakona o ugovorima o iskorištavanju pomorskih brodova, ako primalac tereta ne stavi pismeni prigovor zbog oštećenja ili manjka tereta odmah prilikom preuzimanja tereta iz broda, drži se, dok se ne dokaže suprotno, da mu je teret predan od strane broдача onako, kako je to naznačeno u teretnici. Prema tome, podnošenje prigovora (protesta) stvara samo pravnu pretpostavku da brodar teret nije predao u redu primaocu, te nameće brodaru teret dokazivanja o protivnom.

Stoga nije pravilno pravno stajalište prvostepenog suda, prema kojem primalac tereta koji nije podnio uredan pismeni prigovor (protest) brodaru, gubi pravo da od broдача

traži naknadu štete nastale uslijed oštećenja (te i manjka) robe.

Baš naprotiv, primalac tereta (pa prema tome i njegov sljednik) ima pravo da i bez ulaganja protesta zahtijeva naknadu štete, ali u tom slučaju on mora pružiti dokaz za nastalu štetu. Drži se da je brodar predao robu u stanju u kojem ju je primio na prijevoz, sve dok primalac ne dokaže protivno.

Polazeći od ovakvog pravnog stajališta utemeljenog na odredbi stava 1, člana 71. cit. zakona, ovaj sud na temelju raspravnih rezultata cjelokupnog postupka nalazi da tužitelj nije uspio dokazati da je šteta na teretu nastala u vrijeme kad je tuženi kao brodar za njega odgovarao, kao i da tužitelj nije dokazao da mu je brodar predao teret u stanju različitom od onoga u kojem ga je primio na prijevoz.

Okolnost pak što je šteta ustanovljena tri mjeseca nakon što je tužitelj preuzeo teret od tuženoga upućuje na mogućnost da je šteta na teretu nastala tek nakon što je brodaru - tuženome prestala odgovornost za njegovo stanje. Tek je krajnji korisnik 18.V 1975, dakle nakon tri mjeseca - računajući od dana preuzimanja tereta od brodara (9.II 1975), izvršio komisijski pregled robe i ustanovio navodna oštećenja.

Prema tome, tužitelj nije pružio dokaz za svoju tvrdnju da bi roba pretrpjela oštećenje za vrijeme transporta morem, pa stoga nema pravo tražiti plaćanje naknade štete od tuženog brodara.

V.V.

VIŠI PRIVREDNI SUD SR HRVATSKE

Presuda br. V-Sl-1992/76-2
od 4.IV 1977.

Vijeće: Zvone Rihtman, dr Zdenko Antić, prof.dr Branko Jakša

Naknada za čekanje kamiona za utovar - Ne postoji dužnost naknade za čekanje kamiona za utovar, ako je slagač obavijestio zainteresirane da utovar neće uslijediti ugovorenog dana, već sutradan, i na temelju te obavijesti kamioni su otišli s mjesta utovara

Tužitelj je naručilac usluge utovara 60 tona izolacione trake u kamione. Tuženi je lučka organizacija koja